

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Onvs Ecclesiae. In hoc libro ... admiranda quædam ac
planè obstupenda, de septem ec-
clesiæ statibus,
abusibus quoq[ue] grauissimis, & futuris eiusdem
calamitatibus ex sanctor[um] pro-
phetijs & ...**

Pürstinger, Berthold

Coloniæ, 1531

VD16 ZV 12498

De statu ecclesiae Remissiuo, qui est quintus in ordine. Cap. 14

urn:nbn:de:hbz:466:1-29969

Anth. in pt.
hist. ti. 6. c. 1
& 10. pt. ti.
13. c. 5. p. 10.

cta, & in sola pene Latina, seu Europica terra conclusa. Quae etiã non medioerẽ
stragem proculdubio fuisset ppeffa, nisi deo & Carolo magno protegente, eotie
esset defenfa. Error quippe Mahumeticus pualuit christianã religioni in illis po
tissimũ locis, vbi nẽ erat radix bonã vitã atq; virtutũ.

§. ca. 7. §. 5.

IX §

Insuper quartus ecclesiã status designatus est p ventrem & scemora
ærea statũ Danielis. Nam (vt diffinit Vincentius) es male sonat & voluitur ad
vtramq; partem. Eorunc autem ecclesia male sonabat, quoniam verbum dei in
speluncis non bene docebatur, licet Anachorite magnopere laborauerint verbo
& exemplo, tamen nihilominus christiani flecebantur ad errores & dulcores,
ac etiam ad puerfos mores. Et forte christiani penitus defecissent, nisi ecclesia re
misset sua consueta consilia, & pcepta difficilia, laxioresq; regulas quasi refrige
ria christianis concessisset. Quocirca ad deũ propheta clamat: Remitte mihi vt
refrigerer priusq; abeam, & amplius nõ ero. Nempe illa stricta anachorita: vita
à multis nõ poterat assumi, ideo diutius in ecclesia vniuersali durare nequit. Hoc
sapiens sentire visus est, dicẽs: Tetigit aut tũc & iustus tentatio mortis, & cõmo
tio in hæremo facta est multitudinis, sed non diu pmanfit ira dei.

§. ca. 44. §. 4

§. ca. 32. §. 8

§. ca. 7. §. 5.
& §. ca. 14. §
2.

§. ca. 7. §. 4

Pfal. 38

Sap. 18

Cath. Sen.
c. 47. & ca.
54. & 55.

X § Præterea apud Catharinã Senen. reperitur de Anachoritis qd ma
gna vñ sunt pfectione, mentaliter & actualiter dei consilium sequendo, tempora
lia vniuersa contemnendo, corpora sua oratione, vigilia & abstinentia macerã
do. Et licet quis non scit adstrictus actualiter sequi consilia euangelica, tamẽ ea
dem consilia à deo sunt pceptis diuinis colligata, vt saltem mentaliter ea sequi te
neamur, vtpote qui fragilitate aut alia causa impeditus nequit attingere consiliũ
perfectionis, stet iuxta gradum suum in fide & charitate deo & proximo debi
ta. Deus quidem gratiose condescendit humanã fragilitati, vt etiam qui volunt
in seculo viuere, possint in statu salutis esse, ducendo vxorem, gaudendo, emẽdo,
hoc mundo vtendo, sed sint quasi vxorem non habentes, non gaudetes, nõ possi
dentes bona propria, sed tanq; aliena à deo accomodata, quibus frui debet iuxta
diuinã voluntatis beneplacitum. Profecto quod clementissimus deus ab homi
ne exigit, facillimum est: nihil enim est agilius fide & dulcius amore, quem omni
potens à nobis exquirat, vt deum scilicet & proximum diligamus, proprium no
stri amorem posthabendo, ac malas affectiones in nobis occidendo. Quamobrẽ
introducãta est via cõmuniõ atq; faciliõ, qua mitigaretur ira dei contra hypo
critas cõcepta, & quã ad condescensuã & mediocrem vitã cõtemplatiuã homi
nes adduceret & Christi fidei cõciliaret, vbi locus pateret gratiã & remissionis.
Nã forsitan iste quartus status representatur p quatuor menses, post quos venit
messis, i. gratia vel remissio quinti status, qui nũc sequitur.

1. Corint. 7

Iohan. 4.

De statu ecclesiã remissio: qui est quintus in
ordine. Cap. XIII.

Luc. 9. & Io
han. 6
1. Reg. 21. &
c. 25.

T Vrbe itaq; in loco deserto, videlicet in quarto statu, nõ inuenerunt ef
cas, ideo Christus fecit discumbere quinq; milia hominum, quos pavit
quinq; panibus. Similiter Dauid à sacerdote Abimelech petijt quinq;
panes. Nec non Abigail vxor Nabal placauit Dauid regẽ quinq; arie
tibus coctis, & quinq; satis palentã, de cuius manu susceperat Dauid omnia quã
ei attulerat, dicẽs ad Abigail: Vade pacifice in domum tuã. Ex his quinquenarijs
elicitur quintũ ecclesiã statũ esse remissionis & clementiã. In eodẽ autem quinto,
ac etiam in sequenti sexto statu cõsistit causa & materia p̄sentis collecturã. Quã
obrem eisdẽ ambobus statibus, q iam simul cõcurrere vidẽtur, diutius immora
bor, pluribus capitulis cõportandis.

§. ca. 13. ifi.

§. ca. 6. §. 3.
& §. ca. 16. §
8. ab hĩc vsq;
ad c. 60
§. c. 4. §. 8.
& §. ca. 16.
§. 5

Daniel. 2

Iob. 41
Pfal. 104

I § Statua nanq; Danielis deuenit nunc de ære ad tibias ferreas, sed ferrum
est durum ac implicabile vsq; adeo vt non nisi per malleorum pcussionem refor
mari possit. Christiani autem pueri hoc tẽpore sunt ferro asperiores & implica
biliõres, vt in eis verificetur illud propheticũ: Cor huius populi induratur tanq;
lapis, & stringitur quasi malleatoris incus. Item humiliauerũt in compedibus pe
des eius, ferrum. i. obstinatio pertransiuit animam eius, quia sicut compedes im
pediunt compeditũ ire corporaliter, sic peccata animam impediũt spiritualiter,
quo mi

quo minus de virtute in virtutem ire valeat.

II § Postquam igitur æterna sapientia in primo ecclesiæ statu fidem Christi per apostolos in mundum seminavit, addidit martyrij acrimoniam in statu secundo, deinde illuminavit ecclesiam sanis doctrinis in tertio statu, qui superaddidit vitæ contemplatiuæ perfectionem in quarto statu. Præuidens autem Christianos ulterius non fore aptos ad supplicia tormentorum secundi status, neq; ad culmina perfectionis quarti status, remisit ecclesiæ huiusce difficultates. Omnipotens enim deus semper moderatur statum ecclesiæ, atq; disponit secundum qd expedit suis electis, qui sunt super terram infirmi & fragiles.

III § Ex diuina itaq; dispensatione quintum statum condensationis, benignum, gratiosum, per ecclesiam Sardis representatum, catholici introduxerunt, ex quo fides Christiana in rigore superioris quarti status facile continuari, vel in orbe terrarum ampliari non poterat, tunc equidem enuntiata atq; concessa sunt indulgentiæ, remissiones, & commutationes arduarum pœnitentiarū, quæ olim in superioribus statibus instituta, ac ex sententia diuini iudicij in veteribus canonicis ad luendum peccata decretæ fuerunt.

III § Vnde Bonifacius octauus, pio vsus concilio anno domini. 1300. iubilæum plenariæ remissionis instituere cepit, & deinceps quolibet centesimo anno obseruari mandauit. Quem iubilæum Clemens sextus, exemplum veteris legis sequutus, ad quinquennarium reduxit, qui est proprie iubilæi numerus. Siquidem in veteri testamento quinquagesimus annus fuit iubilæus & remissionis cunctis habitatoribus terræ. Quinquaginta quoq; dies numerantur ab occisione agni, & celebratione paschæ, vsq; ad diem quo deus in igne descendit in montem Sina. Similiter in nouo testamento post domini passionem, & ab eius resurrectione numerantur quinquaginta dies ad diem quo venit paraclæus, id est consolator.

In scriptura vero frequenter dies pro anno computatur. Ad instar igitur huiusmodi quinquennarij in ecclesia iubilæi consolatio conceditur. Attento aut quædam ætas hominū, non quidem centenarium, sed nedum quinquennarium iubilæum raro attingere possit. Idcirco Sixtus quartus anno dñi. 1475. declarauit iubilæum esse concedendum singulis vigesimis quintis annis. Ecce q̄ apte quinq; quinquennarij correspondent præfenti quinto statui cōdescensiuo & remissiuo. Deinde inoleuit, quod etiam extra præmissa statuta ecclesiæ tēpora, absq; defectu temporis ac ordinis, pluries & superabundantius inordinatæ indulgentiæ sunt concessæ, prout quotidie in diuersis locis conceduntur, forsitan quæ stus gratia potius q̄ salutis. De quibus indulgentijs plenius habebitur in capitulo proximo.

V § Insuper in prædicto quinto ecclesiæ statu clericis, qui antea in cōmuni tantū bona temporalia possederunt, concessus est peculiaris vsus proprietatis atq; negotiationis temporalis, ex largiflua scilicet fidelium deuotione. Et secundum Vbertinū, talem concessionem deus permisit ad ostendendū, qd omnis creatura nō solum spiritualis, sed etiā temporalis, sit Christo plene subiecta, nec non quod status diuitum, sicut in veteri testamento, sic & in nouo nō esset reprobatus, sed admissus. Licet ipse Christus in hoc seculo vixerit in paupertate, quasi in statu perfectiori, tamen nō condemnauit statum diuitum, apud quos cœnauit, ac habitauit in carne, per hoc omnem approbando statū etiam pinguium, omnis em̄ adeps dñi erit iure perpetuo. Hinc Christus dicitur diues & locupletatus, qui voluit simul in vnū esse diues & pauper, Ecclesiā quoq; suā bonis tēporalibus ditare, nō qd prælati, cæteri q; clerici in pompis mūdialibus diuitias expeterent, vel de eis lasciuirent, sed vt in medio tēporaliū abstinentiā seruarēt ac adipem abundantium reg; indigentibus largirentur, & sic in honoribus humilitatē, in delitijs austeritatem, & in abundantia paupertatem custodirent.

VI § Sed membra ecclesiæ in tanta temporalium superfluitate ad multa flagitia declinauerunt. Quoniam manus remissa egestatem operatur, Filius quoq; remissus euadet præceps. En incolæ ciuitatis Caphin, confidentes in stabilitate murorum, & apparatu alimoniarum, remissius agebant, vnde capta fuit ciuitas. Eodem modo remissio veteris ecclesiasticæ obseruantie causat diram ca-

D 2 p̄tionē

Psal. 83

Apo. 3

Antho. pt. 3
hist. ti. 20. c.
8. §. 2
Ibi. statū ti. 21
c. 8. in prin.
Leuit. 25
Exod. 19

Actor. 2
Num. 14

Extra. 4. de
pœn. & re.

Vbertinus.

Catha. Scñ.
c. 151.
Leui. 3. in fi.
Apo. 3
Psal. 48

Prouer. 10
Eccī. 30

ptionem Christianae reipublicae cum supradicta concessa relaxatio paulatim in tantum succreuit, vt id quod fuit virtutis instrumentum, vergatur in nimiam transgressionem. Nam illo tempore salubres canones, quos in prioribus statibus boni patres iuxta diuinæ legis tenorem instinctu spiritus sancti ad dei laudem, animarumque salutem constituebant, ceperunt abrogari, & prope deleri loco quoque in presenti quinto statu, nonnulla noua decreta, obmissis euangelicis & spiritualibus negotijs, ad quæstum & vsum temporalium sunt adinuenta. Et sic norma spiritualis & veritas euangelica ac fides sincera quodammodo explosa est per captiosos iustitarios.

Cath. Sen.
c. 100. & ca.
146.

Iohan. 14

Matt. 15.

Esaia. 10.

6. Birgit. 26.

2. Par. 36. &

3. Esd. 2.

6. Birgit. 44

VII § Enimvero lex euangelica, quam spiritus sanctus promulgauit, est efficacissima, & ad omnes causas, salutis nostrae necessarias, sufficientissima: Christus enim cum sua lege non deficit regere ecclesiam, veluti apud Catharinam Sen. dicitur. Omnibus hominibus perfectis & imperfectis regula & iter est doctrina Christi, ad discipulos inquentis; quo vado scitis, & viam scitis, ego sum via, veritas & vita. Ecce in euangelicis regulis & doctrinis quilibet potest inuestigare ac inuenire viam salutis & consolationis suae. Sed his neglectis hodie obseruat hominum adinventiones, consuetudinesque inueteratas, quibus etiam magis ad dei reuerentiam quam laudem, magis ad animarum perniciem quam salutem abutuntur. Vltra praedicta denique antiqua seu decretalia iura quotidie Romae eduntur nouae constitutiones, quas cancellariae regulas nuncupant, & pro vberissima litium materia ad vnguem obseruari iubent, tamquam artes anfractibus iurium accomodatas, simplicibusque clericis & fraude vrbane nescijs captiosas, vt vix reperias quemquam abique controuersa cauillo beneficium ecclesiasticum obtinere, vel secure possidere. Ob tales similesque adinventiones deus iustus aliquando nos perdet, quia velle illis qui condunt leges iniquas.

VIII § De qua abusione Christus apud Birgittam conqueritur, dicens: Instrumenta, id est, iura domus meae, scilicet ecclesiae asportata sunt in Babylonem: quae conuersatio & dispositio clericorum & religiosorum a templo asportantur ad confusas mundi delicias, qui constitutiones suorum praedecessorum, sanctorum scilicet patrum, prophanant, & nouas adinventiones pro legibus tenent. Cernimus denique apud plebeios consuetudines corruptas iustis legibus ubique prevalere & quasi omnes homines degenerare. Vnde ulterius Christus in Birgitta inquit: Christiani olim erant pulchri ex fide, dulces charitate, fructiferi bona conuersatione. Nunc autem a priori statu degenerantes, ex nomine videtur pulchri, sed conuersatione sunt difformes, fructiferi ad mundum & carnem, steriles ad deum & animam, dulces sibi, sed amarissimi mihi. Propterea cadent & annihilabuntur, nam quod pulchrum videtur, decrescet, & deueniet ad deformitatem.

2. Corint. 10

IX § Multa praeterea alia absurda in presenti quinto & subsequenti sexto statu, in ecclesia nunc tolerantur, quae in prioribus statibus fuerunt inhibita, & hodie illicita. In primis a tempore, seu initio quinti status inceperunt, prout adhuc quotidie fiunt, intrusiones, impressiones, exorbitantiae, illegitimae dispensationes, aliaque innumera scandala, vt ecclesia iam fere omni auxilio destituta, & in singulis suis membris venenata indies magis vergit ad interitum, omnia ad perniciem successiue sunt inuersa, sicuti continuae singula pedetentim peruertuntur, non solum circa ecclesiasticos, sed etiam circa seculares. Qui forte cernentes, quod clerici temporalia possidentes, negotia secularia tractant, se contra spiritualibus rebus immiscetes, bona & iura ecclesiastica sibi vsurpare ceperunt, ac multa ecclesiis abstulisse laud dicunt. Et sic pene omnes christiani cum Clerici, tum Laici larga indulgentia, & benigna tolerantia, in hoc quinto ecclesiae statu (vt praemittitur) introducta plurimum abutuntur, vt ipsa ecclesia iam in fine quinti, & in principio sexti status magnum patiatur conflictum cum Babylonicis carnalitatibus, a quibus quodammodo suffocatur, humanae enim rationis spiritus tenetur quasi captiuus per meretriciam multa: ideo reseruatur ei Leuiathan.

X § Nempe cum diabolus non posset fidem Christi suppressere per Iudaeorum emulationem, neque per tyrannorum persecutionem, neque per haereticorum pra-

§. ca. 4. §. 5.
& §. c. 13. §. 6. & §. eo. §. 7.

§. ca. 13. §. 7
in fi.

§. ca. 18. §. 5.
& 13. Tho. 12

q. 108. ar. 2.
& 3.

§. c. 50. §. 10.
§. eo. §. 6. &
§. eo. §. 8

§. ca. 18. §. 8.
& 10. 2. §. ca.
42. §. 10.
§. eo. §. 6

§. c. 39. §. 1
§. c. 25. §. 6

§. ca. 13. §. 6.
& §. c. 22. §. 3
§. eo. §. 7
§. c. 19. §. 6.

§. ca. 19. §. 13.
§. ca. 17. §. 19

§. ca. 5. §. 7.
& §. c. 21. §. 11
§. ca. 6. §. 4.
& §. 26. §. 12.

§. c. 28. §. 1
§. eo. §. 3. c. 11
sequen.

§. c. 17. in pr.
§. c. 5. §. 2.
& §. c. 8. §. 4.
& §. c. 14. §. 6

§. c. 10. & 11
§. c. 12. & 13.

rum prauitatem, neq; per hypocrisis fictionem, attentat ecclesiam in suis membris carnalium illecebrarum stimulis inficere. Propter malitiam equidem Christianorum diabolus iam solutus est ad faciendum immisiones malas. Nam in hoc quinto statu locustarum, id est satellites diaboli, infligunt Christianis plagas, & cruciant eos mensibus quinque, quinarium quinario correspondet. Siquidem in quinto statu Christiani vacant delicijs, & cupiditatibus quinque sensuum, & sic in eodem quinto statu dant occasionem plagis locustarum, quarum impetus & malitia applicatur presenti quinto statui. Et cruciatus earum est sicut cruciatus scorpij, cum percutit hominem. Quo cruciatu scriptura designat iram dei & iniurias locustarum hominibus infligendas. De quibus tentationibus & aduersitatibus homines habebunt merorem & consternationem tantam quod quaerent mortem, sed non inuenient eam.

II § Rursus illis locustis datum, id est permissum est, ut cruciarent mensibus quinque, id est nocerent in quinque sensibus corporis, non autem in spiritu. Vel sicut Iudaei in quinque aut sex ultimis mensibus Christum fuerunt atrocius persecuti, utpote a festo scænophegiae, usque ad pascha, quando Iudaei quaerebant Christum interficere, sic locustae in fine quinti status, forsitan per quinque annos vel alio tempore quinario, in ecclesiam crudelius saediunt quando Christus totus despiciet, & eius spiritus in suis imitatoribus crucifigetur quasi quinque plagis, per consequens eotunc impij homines & seductores proficient in peius.

XII § Quod autem in presenti quinto statu praedicta mala nobis prope sint euentura, deprehenditur & calculatione temporis, quam superna vox fecit in Esdra, dicens: Seculum diuisum est partibus duodecim, & transferunt eius decima, & dimidium decimae partis, super sunt aeternam eius post medium decimae partis. Quae enim vidisti nunc contigisse mala, iterum horum deteriora facient. Huius occulti responsi interpretatio taliter fieri potest. Duodecim partes saeculi sunt sex aetates usque ad primum Christi aduentum, una cum sex ecclesiae statibus, qui durant usque ad secundum Christi aduentum, transferunt quidem sex aetates, & quatuor status ecclesiae, ac etiam dimidia pars quinti status, quae faciunt decem partes cum dimidia. Ergo post huiusmodi medium decimae partis restant deteriora fienda, quae caelestis vox ibidem in Esdra expressit. Ecce qualiter iam in declinatione quinti ecclesiae status timere habemus tribulationes in praedicta reuelatione, alijsve pluribus locis praenosticatae.

XIII § Caeterum mulier, quae est lasciuientium vniuersitas, modo in quinto statu dicitur sedere & quiescere super bestiam, id est diabolium, habentem capita septem peccatorum mortalium, Hoc muliebri tempus quinti status, sub persecutoribus Antichristi futurum, prophetauit Hildegardis. Tempus in super muliebri intelligitur per locustas, habentes mulierum capillos, id est luxus & mores effeminatos. Malitia namque praesentis temporis in apertione quinti figilli, & in quinto angelo tuba canente, & phialam effundente, aperte exprimitur, imò omnes quinarj Apocalypsis respiciunt malitiam quinti status, quem Iohannes stupendo modo declarauit. Quinta enim ecclesiae, scilicet Sardis, improperat, dicens: Nomen habes quod viuas & mortuus es: non enim inuenio opera tua plena coram deo meo, ideo poenitentiam age, si ergo non vigilaueris, veniam ad te tanquam fur, & nescies qua hora veniam ad te. Sed habes pauca nomina in Sardis qui non coinquinauerunt vestimenta sua. Ecce pauci modo in quinto statu reperiuntur absque criminis macula.

XIII § Similiter in apertione quinti figilli inducitur gradis patientia sanctorum, quasi non possint diutius ferre mala hominum iam inundantia. In cantu quoque quintae tubae stellaris claritas status ecclesiastici in tantam temporalium cupiditatem cecidit, ut puteum abyssi aperuisse dicatur. Thelosphorus refert: Sicut in veteri, sic in nouo testamento ecclesia dei nostris peccatis exigentibus, semper passa est tribulationes, quia in omni statu habuit membra vitiosa. Primo pseudoapostolos, secundo falsos Christianos, tertio peruersos doctores, scilicet haereticos quarto fucatos religiosos, scilicet hypocrisis, quinto membra in omni peccato criminosa

DE INDVLGENTIIS ET REMISSIONIBVS.

noſa, ſexto reformatores & p̄dicatores flagitioſos. Sed miſericors dñs deus contra ſingula vitia inducit ſingula remedia. Tandē in quinto ſtatu angelus dicitur effuſiſſe phialam ſuam ſup ſedē beſtię .i. eccleſię, modo beſtialiter viuētis, cuius ſedes eſt in curia Romana, & factum eſt regnū eius tenebroſum.

Apoc. 16
I. eo. §. 15. &
I. ca. 19. §. 6.
Iohan. 6

XV § Ad iſtūd noſtrū tempus adaptari poteſt euangelium, vbi dicitur: vter ſero factū eſt, hoc eſt, poſtq̄ eccleſia ad finem declinat, deſcenderunt diſcipuli .i. clerici cęteriꝫ chriſtiani ad mare (deſcendimus quidem à ſpirituſuali dulcedine ad amara temporalia) & cū aſcēdiſſent nauim (quia muneribus & ambitionibus appetimus aſcendere culmina eccleſiaſtica) venerūt Capharnaum, vtpote in carnales appetitus, ſeu in factum ſuperbię. Et tenebrę iam factę erant, modo em̄ om̄ia ſpirituſalia mundano velamine obſcufata ſunt, ideo Ieſus ad diſcipulos nō venerat, vnde mare magno ſtante vento ſcilicet ſuperbię, exurgebat: ſic & hodie temporalia ſuper ſpirituſalia exurgūt. Cū remigaffent diſcipuli ſtadia viginti quinꝫ aut triginta, vident Ieſum ambulātem, proximū naui fieri, & timuerūt. Ecce ſtadia viginti quinꝫ .i. quinquies quinꝫ designāt ſtatum eccleſię quintū, & triginta .i. ſexies quinꝫ designant ſtatum ſextum, qui nūc inceperat durante adhuc ſtatu quinto. Timeamus ergo nos, qui iam in quinto & ſexto ſtatu à dño Ieſu per multa ſtadia remigamus, atq; p̄cemur vlti noſtrę nauis .i. eccleſię approximare dignetur idem dominus noſter Ieſus Chriſtus, qui ad noſtras humiles preces ſemper cōcedere cōſuevit largiſſimas noſtrarū culpā indulgētias, ac debitā p̄nā remiſſiones, de quibus nūc videamus.

I. c. 18. §. 15.
I. ca. 32. §. 8.
S. eo. §. 1. &
S. c. 4. i. pr.
& I. c. 27. in
fi.
S. ca. 7. §. 5.
& I. c. 18. §. 3
I. ca. 47. §. 3
I. ca. 28. §. 5.
S. eo. §. 14.
in fi. & I. ca.
18. §. 16
I. c. 18. §. 6
S. c. 6. §. 1

De indulgentijs & remiſſionibus. Cap. XV.

Hōc ironice
Paſcuill⁹ ir-
riſit, cū veri-
tate tamen.

EX quo in præcedenti capitulo de tempore remiſſiui actū eſt, opere pre-
tium eſſe duxi, aliquid de medium afferri de modo indulgētiarū, quę paſ-
ſim ē Roma aduolāt, & in Germania hoſtiam venēit ac venales in nū-
dinis ſimoniacis vbiq; exponūt. Papales em̄ indulgētias publicantur
hodie indifcrete & adeo peruerſe, vt clauſe eccleſię quodammodo contemnā-
tur, & p̄nitentialis ſatisfactio eneruetur, quia quę ſi ores indulgētias eas friuo-
le extendūt cōtra canōnis prohibitionem, atq; ſacris indulgētias ad avaritiam,
ceteraq; malitiā penitus abutūtur: vnde prope in ſelicia redduntur temporano-
ſtra. In quibus fugit à nobis veritas & abundat falſitas.

I. eo. §. 30
De p̄. & re-
ca. cū ex eo,
I. c. 54. §. 4.
I. ca. 28. §. 1.
S. c. 12. §. 7.

Luth. in cō.
de indulgē.

I § Vt autē indulgentiarum aliqua habeatur notitia, referam qualiter Mar-
tinus Luther, etſi alias multa temerarie ac cōtumelioſe ſcribere prætendit, tamē
p̄cenarum materiam, per venias remittendarum, in quinꝫ membra acutiſſime
diſtinxit. Prima p̄cna eſt æterna. Secūda purgatorię. Tertia caſtigatorię. Quar-
ta voluntaria ſeu euangelica. Quinta canonica. Similis diſtinctio p̄cenarum eli-
citur ex decretis canonum, vbi p̄cna æterna diuiditur à temporalibus p̄cenis.
Quarum vna eſt poſt hanc vitam vtpote in purgatorio, altera in hac vita infligi-
tur, aut à deo nos caſtigante, & eſt caſtigatorię, aut à nobis ipſis ſponte aſſumitur
& eſt euangelica, aut imponitur ab homine, qui plectit peccatorē, vel in foro cō-
tentioſo, vel in foro p̄nitentię. Et hæc vltima p̄cna ſola ſpectat ad indulgen-
tiarum conſeſſionem.

De p̄. di. 5.
ca. ſunt plu-
res. §. auc.
Di. 35. qd in
aliud.
Diſt. 45. ſed
illud.

Eſaię. 43
Iohan. 1.
Iob. 7.

II § Nunc videamus, an extra p̄cnam canonicam fori p̄nitentialis cę-
teras p̄cnas indulgētias tollant? Eternā quidē p̄cnā, quam homo peccando in-
currit, poſt ſuū reatū ſolus deus remittit per abolitionem culpę, quam delere po-
teſt nemo præter deū, qui inquit: Ego ſum qui deleo iniquitates tuas propter me
& peccatorum tuorum non recordabor. Chriſtus em̄ eſt agnus, qui tollit pecca-
ta mundi. In inferno autem à p̄cna æterna nulla eſt redemptio. Nam qui deſcē-
dit ad inferos nō aſcendet vltra, & qui impenitens moritur, omnino moritur, &
æternaliter cruciatur, ſiquidē qui impenitēs finitur, ſi ſemp viuere, ſemp pecca-
ret, ob hoc etiam ſine ſine torquebitur, neq; igne cōſumabitur.

I. eo. §. 44.
I. ca. 30. §. 5.
& I. c. 39. §. 6
S. c. 11. §. 2.
in fi.
De p̄. di. 7.
c. ſi in fi.
Diſt. 25. qd in
aliud.

Tho. 4. diſt
21. q. 1. art. 1.
q. 3.

III § Secūda p̄cna eſt in purgatorio, de qua Auguſtinus inquit, qui in a-
liud ſeculum diſtulit fructum conuerſionis, prius purgabitur igne purgationis,
Hic ignis, & ſi non ſit æternus, miro tamen modo grauis eſt, excedens omnē p̄c-
nam præſentis vitę. Hanc p̄cnam homo ſuſtinet ob ſuam culpam, quam in hac
vita